

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

นอกเหนือจากภารกิจในการดูแลความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสงบสุขของสังคมโดยรวมแล้ว กรุงเทพมหานครยังมีภารกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่ง เกี่ยวกับการจัดบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข ให้แก่ประชาชนให้เกิดความทั่วถึงและครอบคลุมพื้นที่ทั่วทั้งกรุงเทพมหานคร ซึ่งในการดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพ เหมาะสมตามสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีจำเป็นต้องมีหน่วยงานซึ่งจะร่วมดำเนินการและงบประมาณในการดำเนินการมากมาย สำนักงานการแพทย์กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลในสังกัดกรุงเทพมหานคร ในการบริการด้านสาธารณสุข อันประกอบด้วยการรักษาพยาบาล การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ และการฟื้นฟูสมรรถภาพแก่ประชาชนทั้งในและนอกเขตกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์และทางการพยาบาล ร่วมในการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ วชิรพยาบาล ส่งเสริมสนับสนุนด้านการวิจัยทางการแพทย์และทางการพยาบาล ตลอดจนการผลิตบุคลากรการพยาบาลเพื่อเข้าปฏิบัติงานในโรงพยาบาลและหน่วยงานด้านสาธารณสุขของกรุงเทพมหานคร

สำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร มีโรงพยาบาลที่อยู่ในความรับผิดชอบการจัดบริการดังกล่าว เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย รวม 7 แห่ง คือ

1. วชิรพยาบาล
2. โรงพยาบาลกลาง
3. โรงพยาบาลตากสิน
4. โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์
5. โรงพยาบาลหลวงพ่отวีศักดิ์ ชูตินุชร โร อุทิศ
6. โรงพยาบาลหนองจอก
7. โรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพมหานคร

สาระสำคัญที่เลือกศึกษาพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานครเพราะเป็นอาชีพที่ขาดแคลนและต้องเสียสละแก่ส่วนรวมอีกอาชีพหนึ่ง เนื่องจากเวลาการทำงานของพยาบาลวิชาชีพไม่แน่นอน บางคนต้องเข้าเวรต่อจากเวลาทำงานปกติ บางคนต้องเข้า-ออกเวรกลางดึกและพยาบาลวิชาชีพก็เป็นสตรีทั้งสิ้น อาจจะมีอันตรายระหว่างเดินทางไป-กลับได้ ทางกรุงเทพมหานครจึงมีสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยให้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและการพักผ่อน แต่ก็ยังไม่พอบริการความต้องการ สถานที่ก็คับแคบ แออัดไม่เหมาะสมแก่การพักผ่อน เพราะต้องอยู่ด้วยกันหลายๆคนต่อหนึ่งห้อง ทำให้เกิดปัญหาเรื่องของหายใจ กลอดจนเรื่องความสะอาดก็ไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง และเมื่อพยาบาลวิชาชีพมีครอบครัวแล้วก็ต้องเสียสิทธิในสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยลง ซึ่งเมื่อเทียบกับหน่วยงานอื่นอย่างเช่น กระทรวงสาธารณสุขและทบวงมหาวิทยาลัยแล้ว สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยของทั้งสองแห่งดีกว่ามากมาย มีเพียงพอบริการความต้องการไม่แออัดคับแคบสะดวกสบายแก่ความเป็นอยู่

ด้วยเหตุนี้จึงเห็นปัญหาและความสำคัญของสวัสดิการที่อยู่อาศัยของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งถ้าสามารถนำไปแก้ไขปรับปรุงสวัสดิการดังกล่าวได้ ก็จะทำให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงานแก่พยาบาลวิชาชีพ ที่ได้อุทิศตนเสียสละมาทำงานในด้านนี้

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนเตียงและพยาบาลวิชาชีพในแต่ละโรงพยาบาล

ชื่อโรงพยาบาล	จำนวนเตียง	จำนวนพยาบาลวิชาชีพ
1. วชิรพยาบาล	937	916
2. โรงพยาบาลกลาง	460	413
3. โรงพยาบาลตากสิน	321	356
4. โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์	326	320
5. โรงพยาบาลหลวงพ่อทวีศักดิ์ ฯ	6	24
6. โรงพยาบาลหนองจอก	3	12
7. โรงพยาบาลลาดกระบัง กทม.	3	17
รวม	2,056	2,058

ที่มา : กองวิชาการ สำนักงานแพทย์ พ.ศ. 2540

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพความเป็นอยู่และสภาพที่อยู่อาศัยปัจจุบัน ในด้านกายภาพปัญหาและความต้องการที่อยู่อาศัย ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษานโยบายการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน และทัศนคติของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษานี้ แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ

1. การศึกษาจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การศึกษาโดยใช้แบบสอบถามแก่พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแยกตามโรงพยาบาลทั้งหมด 7 แห่ง จำนวน 2,058 ตำแหน่ง ว่าง 81 ตำแหน่ง เหลือ 1,977 คน

วิธีดำเนินการศึกษา

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ

- ตำรา หนังสือ เอกสาร
- ข่าวสาร สื่อสารมวลชน
- ข้อมูลต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร
- กฎระเบียบต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร
- ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ

- สํารวจข้อเท็จจริงและสัมภาษณ์ พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสังกัด กรุงเทพมหานครเบื้องต้น เพื่อนํามาเป็นกรอบในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
- กำหนดกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 ออกแบบสอบถามแก่พยาบาลวิชาชีพใน โรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 278 ตัวอย่าง จากจำนวนประชากร 1,977 คน ตามการกำหนดของ Herbert Arkin Raymond R. Colton ที่ขอบเขตความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมีความผิดพลาดของความแม่นยำ ± 5 เปอร์เซ็นต์ โดยกระจายการสุ่มให้เป็นสัดส่วน และได้ออกแบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมายโดยตรง

2.2 ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วยเนื้อหา 4 ส่วน

- ศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของพยาบาลวิชาชีพ
- ศึกษาสภาพความเป็นอยู่ทั้งด้านกายภาพและด้านสุขภาพ เกี่ยวกับที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของพยาบาลวิชาชีพ
- ศึกษาความต้องการที่อยู่อาศัยของพยาบาลวิชาชีพ
- ศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของพยาบาลวิชาชีพ ที่ต้องการให้ กรุงเทพมหานครพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงการจัดสวัสดิการที่อยู่อาศัย เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประมวลผลออกมาเป็นรูปภาพแท่ง 3 มิติ บอกความหมายในแนวแกน X,Y

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแยกเป็นหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยออกมาเป็นร้อยละ

3.3 ดำเนินการประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

Microsoft Excel มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน ในด้านกายภาพปัญหาและความต้องการที่อยู่อาศัยของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ทราบถึงนโยบายการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน และทัศนคติของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย
3. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะและแนวทางปรับปรุง การจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อเป็นเอกสารทางวิชาการแก่ผู้สนใจทั่วไปสามารถใช้อ้างอิง และทำการศึกษารายละเอียดที่ต่อเนื่องต่อไป